

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248469

พฤติกรรมการณ์รับฟังเพลงเก่าของผู้ฟังเพลง เรกกีโต เดฟ เอ็ม ๑๓.๕ เชนที วัน

นางสาวไพฑรพร อารวิสุทธิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารที่จัดทำตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาควิชาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๕๓
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๐๐๐๒๕๓๕๙๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248469

พฤติกรรมกรับฟังเพลงเก่าของผู้ฟังเอส เรดิโอ เอฟ เอ็ม 93.5 เอช ดี วัน

นางสาวไพพรรณ ถาวรวิสุทธิกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 2 8 4 6 9 8 5 2 8

BEHAVIOR OF OLDIES MUSIC OF YES RADIO FM 93.5 HD1

Miss Paiphan Thawornwisuthikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการรับฟังเพลงเก่าของผู้ฟังเอส เรดิโอ เอฟ เอ็ม

93.5 เอช ดี วัน

โดย

นางสาวไพพรรณ ถาวรวิสุทธิกุล

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาณัญฐิณีญ วงศ์บ้านดู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. มล.สรสิริ วรวรรณ)

ไพพรรณ ถาวรวิสุทธิกุล: พฤติกรรมการรับฟังเพลงเก่าของผู้ฟังเฮส เรดิโอ เอฟ เอ็ม 93.5 เอช ดี วัน.
(BEHAVIOR OF OLDIES MUSIC LISTENERS OF YES RADIO FM 93.5 HD1) อ. ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ, 229 หน้า.

248469

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาที่มาและแนวความคิดการจัดตั้งเฮส เรดิโอ FM 93.5 HD1 เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการติดตามรับฟังรายการของกลุ่มผู้ฟัง, เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับฟังเฮส เรดิโอของผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ และวิเคราะห์ถึงผลการรับฟังเฮส เรดิโอต่อการทวนนึกถึงอดีต โดยการใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์นักจัดรายการแบบเจาะลึกถึงที่มารายการ สัมภาษณ์ผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่แบบเจาะลึกเป็นจำนวนทั้งหมด 40 คน ถึงด้านพฤติกรรมการรับฟังเฮส เรดิโอ, ความคิดเห็นที่มีต่อรายการ รวมถึงการรับฟังเฮส เรดิโอต่อการทวนนึกถึงอดีตของกลุ่มผู้ฟัง และวิเคราะห์เนื้อหารายการจากองค์ประกอบต่างๆที่มีผลต่อการรับฟังรายการ

รายการเฮส เรดิโอ FM 93.5 HD1 เป็นรายการเพลงสำหรับผู้ใหญ่ โดยมีที่มาจากการเล่นเห็นว่าปัจจุบันช่องทางสื่อสำหรับคนรุ่นเก่ายังมีน้อย โดยเฉพาะทางสื่อวิทยุเอง ประกอบกับความมั่นใจของผู้ก่อตั้งว่าเพลงเก่าจะได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ฟัง อันเนื่องมาจากเหตุผลของความถูกที่ถูกเวลาของตัวรายการ รวมทั้งผู้จัดรายการได้นำเอาแนวคิดโดยหาอดีตมาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอรูปแบบรายการ นอกจากนี้ผู้จัดรายการยังให้ความสำคัญกับมิตรภาพระหว่างนักจัดรายการกับผู้ฟังตลอดมา

องค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ของรายการคือเพลงและนักจัดรายการ กล่าวคือเพลงที่เปิดในรายการจะเป็นเพลงเก่าทั้งเพลงไทยและเพลงสากลที่อยู่ในช่วงปี.ศ. 2512-2537 และนักจัดรายการมีทั้งดีเจรุ่นเก่าและดีเจรุ่นใหม่ ในส่วนของกิจกรรมจะเน้นกิจกรรมเพื่อสังคมและจัดคอนเสิร์ตเพลงเรโทรเพื่อให้ผู้ฟังร่วมกิจกรรมก่อเกิดเป็นมิตรภาพ และย้อนวันวานไปด้วยกัน ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ มีผลต่อการติดตามรายการของผู้ฟังต่างกัน กล่าวคือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะให้ความสำคัญกับเพลง, นักจัดรายการ และกิจกรรม ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญไปที่เพลงและนักจัดรายการเป็นหลัก

สำหรับพฤติกรรมการรับฟังรายการของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มก็จะต่างกันไปด้วย คือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะรับฟังรายการมาเป็นเวลานานกว่าและดีกว่าคนรุ่นใหม่ การรับฟังของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มมีทั้งรับฟังจากวิทยุที่บ้าน, วิทยุในรถยนต์, โทรศัพท์มือถือ และอินเทอร์เน็ต แต่นิยมรับฟังทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ฟังคนรุ่นเก่าร่วมกิจกรรมและเล่นเกมกับทางรายการควบคู่ไปกับการรับฟังรายการด้วย ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะเน้นการรับฟังเพลงจากทางรายการเป็นหลัก

การรับฟังรายการเฮส เรดิโอ ส่วนใหญ่แล้วจะทำให้ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มได้ทวนนึกถึงอดีต แต่มีลักษณะที่ต่างกัน คือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าส่วนใหญ่จะโหยหาอดีตแบบอยากกลับไปในวันวาน(nostalgia) ส่วนผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะเป็นแบบทวนรำลึกถึงเท่านั้น(retro) ส่วนผลที่ได้จากการรับฟังรายการ ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มเน้นรับฟังเพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียดเป็นหลัก

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่อนิสิต.....ไพพรรณ.....ถาวรวิสุทธิกุล.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2553.....

5284698528 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS : LISTENING BEHAVIOR / OLDIES MUSIC / RADIO / NOSTALGIA / RETRO

PAIPHAN THAWORNWISUTHIKUL: BEHAVIOR OF OLDIES MUSIC LISTENERS OF YES
RADIO FM 93.5 HD1. ADVISOR : ASSOC.PROF.KANJANA KAEWTHEP, Ph.D., 229 pp.

248469

The objective of the study are; to study background and concepts of FM 93.5 HD1 Yes Radio, to determine factors influencing listeners' listening behavior, to compare listening behaviors between the old listeners and the young listeners and analyze results of oldies music played by the radio station. In this qualitative research, in-depth interview of disc jockey and 40 old and young listeners were conducted to identify behavior of Yes Radio listeners, their opinions towards the program, their reminiscence of the past and different aspects of the program's contents affecting listeners' listening behavior.

FM 93.5 HD1 Yes Radio realizes at present there are not many media activities dedicated to listeners of oldies music , especially radio stations. Additionally, the Yes Radio manager was confident that oldies music would receive a warm welcome from listeners because it came at the right place and time. The concepts of recollection of past experiences is included in the program's agenda and relationships between disc jockeys and listeners are emphasized.

Unique characteristics of Yes Radio are its music and disc jockeys. The music played by the stations is from the years 1969-1994 and there is a variety in ages of disc jockeys. In regard to activities, Yes Radio places emphasis on activities for society and retro concerts bringing together listeners to collectively reminisce the past. All these factors contribute to royal listening behavior of listeners in different ways, i.e. old listeners placing importance on music, disc jockeys and activities while young listeners mainly paying attention to music and disc jockeys.

It was found that old listeners had listened to the program for a longer time than young listeners. Both groups of listener listen to the program from home radio , car radio and mobile phones. The Internet turned out to be the most popular medium of listening to the program among both groups of listeners. Moreover, it was found that apart from listening to music, old listeners participated in activities and games organized by the station whilst young listeners were mainly interested in listening to music.

Yea Radio makes listeners recollect the past in different ways: old listeners feel nostalgic for the past while young listeners merely had retrospect of the past. In reference to outcomes of their listening experience, both groups of listeners mainly focus on pleasure and relaxation while listening to Yes Radio.

Department : Mass Communication

Student's Signature Paiphan Thawornwisuthikul

Field of Study : Mass Communication

Advisor's Signature Kanjana

Academic Year : 2010

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้คงไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้ หากปราศจากความช่วยเหลือและกำลังใจจากบุคคลสำคัญดังต่อไปนี้

ครอบครัวดาววิสุทธิกุลทุกคน โดยเฉพาะพ่อกับแม่ที่ไม่เคยกดดันลูก คอยอยู่เคียงข้าง และยอมรับการตัดสินใจของลูกคนนี้เสมอ ขอขอบคุณสำหรับอิสรภาพ และความรักที่เติมเต็มจนล้นตลอดมาค่ะ

ขอบพระคุณท่านอาจารย์กาญจนา หนูดีใจมากค่ะที่ได้เป็นหนึ่งใน advisee ของอาจารย์ อาจารย์เป็นคนจุดประกายหัวข้อวิทยานิพนธ์ และทำให้หนูมีแรงฮึดจนเดินมาถึงฝั่งฝันวันนี้ได้ค่ะ ขอขอบพระคุณอาจารย์ณัฐธัญ ที่สละเวลามาเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ให้ค่ะ ขอขอบพระคุณอาจารย์สรสิริ ที่ช่วยสละเวลามาร่วมให้คำแนะนำดี ๆ ที่มีประโยชน์มากค่ะ และขอขอบพระคุณอาจารย์ภาคการสื่อสารมวลชนทุกคนที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชา ทำให้หนูรู้จัก MC อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

ขอขอบคุณพี่อ้อด จักรกฤษสำหรับข้อมูลที่มารายการอย่างละเอียด ไม่มีกั๊ก และพี่อ้อด อภิเดชสำหรับข้อมูลการติดต่อผู้ฟังอันเหลือเฟือค่ะ

ขอขอบคุณผู้ฟังใจดีชาวเอส เรดิโอทั้ง 40 ท่านที่สละเวลามาให้ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง หวังว่ามิตรภาพระหว่างเราในวันนี้จะยั่งยืนต่อไปอีกนานเท่านานนะคะ

ขอบคุณเพื่อนๆชาว MC ดีใจที่มีโอกาสได้มารู้จักกัน ขอขอบคุณที่เป็นกำลังใจและให้คำแนะนำในยามท้อแท้ ช่วงเวลาระหว่างเรามันน่าจดจำเสมอ

ท้ายสุด ขอขอบคุณเสียงเพลงบนโลกใบนี้ ไม่ว่าจะเป็เพลงแบบใดก็ตาม อยากบอกว่า ดนตรีเป็นยาวิเศษที่ทำให้ทุกครั้งที่คุณวิจัยเผชิญกับปัญหาแล้วรู้สึกว่ายังมีเพื่อนคนหนึ่งคอยอยู่เคียงข้าง แค่เปิดและฟัง ก็จะมีสิ่งดี ๆ ตามมา มิตรภาพเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ต้องรู้จักกัน :)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	17
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	17
ขอบเขตของการวิจัย.....	17
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	18
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
แนวคิดโหยหาอดีต หรือ nostalgia.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับรายการเพลงทางวิทยุ.....	27
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่ออินเทอร์เน็ต.....	31
ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ.....	35
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	51
แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	54

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การนำเสนอข้อมูล.....	58
กรอบแนวคิด.....	58
บทที่ 4 ที่มาและแนวคิดการก่อตั้งรายการเยส เรดิโอ FM 93.5 HD1.....	59
ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการเยส เรดิโอ FM 93.5 HD.....	59
การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดรายการเยส เรดิโอ FM 93.5 HD1.....	63
บทที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการติดตามรับฟังรายการเยส เรดิโอในกลุ่มผู้ฟัง.....	79
วิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาารูปแบบรายการเยส เรดิโอ FM 93.5 HD1.....	79
ความคิดเห็นของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการติดตามรับฟังเยส เรดิโอ FM 93.5 HD1.....	100
บทที่ 6 พฤติกรรมในการรับฟังเพลงจากรายการเยส เรดิโอของผู้ฟังคนรุ่นเก่าและผู้ฟังคน รุ่นใหม่.....	122
พฤติกรรมการรับฟังเยส เรดิโอในกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่.....	122
ความคิดเห็นที่ผู้ฟังทั้งสองกลุ่มมีต่อองค์ประกอบต่างๆของรายการเยส เรดิโอ.....	146
บทที่ 7 ปัจจัยในรายการเยส เรดิโอมีผลต่อการหวนนึกถึงภาพความทรงจำในอดีตต่อ กลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่.....	166
ปัจจัยในรายการเยส เรดิโอมีผลต่อการหวนนึกถึงภาพความทรงจำในอดีตต่อ กลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่.....	166
ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการรับฟังเยส เรดิโอ.....	185
บทที่ 8 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	199
สรุปผลการวิจัย.....	199
อภิปรายผลการวิจัย.....	209

ข้อเสนอแนะ.....	224
รายการอ้างอิง.....	226
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	229

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	เปรียบเทียบธรรมชาติของสื่อวิทยุและสื่ออินเทอร์เน็ต..... 34
ตารางที่ 2	แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบระหว่างองค์ประกอบของรายการเพลงสำหรับผู้ใหญ่กับที่มาของเอส เรดิโอ..... 64
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลเปรียบเทียบองค์ประกอบรายการวิทยุสำหรับผู้ใหญ่กับรายละเอียดต่างๆในรายการเอส เรดิโอ..... 81
ตารางที่ 4	วิเคราะห์รูปแบบการจัดรายการของนักจัดรายการแต่ละคน ช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ.2553..... 85
ตารางที่ 5	แสดงข้อมูลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านต่างๆที่นำเสนอผ่านทางสื่อวิทยุและสื่ออินเทอร์เน็ต..... 97
ตารางที่ 6.1	แสดงข้อมูลผู้ฟังคนรุ่นเก่า..... 101
ตารางที่ 6.2	แสดงข้อมูลผู้ฟังคนรุ่นใหม่..... 101
ตารางที่ 7	แสดงข้อมูลปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการติดตามรับฟังรายการเอส เรดิโอในกลุ่มผู้ฟัง..... 103
ตารางที่ 8	แสดงข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ฟังกับทางรายการด้านการเล่นเกมและร่วมกิจกรรม..... 114
ตารางที่ 9	แสดงข้อมูลผู้ฟังรู้จักเอส เรดิโอผ่านทางวิธีการต่างๆ..... 123
ตารางที่ 10	แสดงข้อมูลช่วงเวลาของผู้ฟังนิยมรับฟังรายการเอส เรดิโอ FM 93.5 HD1..... 126
ตารางที่ 11	แสดงข้อมูลความถี่ในการรับฟังรายการเอส เรดิโอ FM 93.5 HD1 ในกลุ่มผู้ฟัง.. 126
ตารางที่ 12	แสดงข้อมูลช่องทางการรับฟังรายการของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม..... 129
ตารางที่ 13	แสดงข้อมูลสถานที่ที่รับฟังรายการของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม..... 130
ตารางที่ 14	แสดงข้อมูลของผู้ฟังทั้งสองกลุ่มกับการใช้อินเทอร์เน็ตและร่วมสนทนาใน c-box..... 144
ตารางที่ 15	แสดงข้อมูลการรับฟังเอส เรดิโอแล้วหวนนึกถึงอดีต และเปรียบเทียบความชอบเพลงเก่าและเพลงร่วมสมัยในปัจจุบันของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม..... 167
ตารางที่ 16	แสดงข้อมูลด้านปัจจัยในรายการเอส เรดิโอที่มีผลต่อการหวนนึกถึงอดีต..... 167

ตารางที่ 17	แสดงข้อมูลด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ผู้ฟังได้รับจากการรับฟังเยส เรดิ โอ.....	185
-------------	--	-----

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แผนผังการจัดรายการของดีใจในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2553.....	11
ภาพที่ 2	หน้า homepage ของเอส เรดิโอทางเว็บไซต์ www.yesradiothai.com.....	94
ภาพที่ 3	รูปแบบของ c-box ในเว็บไซต์ www.yesradiothai.com.....	95
ภาพที่ 4	รูปแบบเว็บบอร์ดของเอส เรดิโอในเว็บไซต์ www.yesradiothai.com.....	96
ภาพที่ 5	เปรียบเทียบสาเหตุการรับฟังทางอินเทอร์เน็ตของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม.....	206
ภาพที่ 6	สรุปกรอบแนวคิดหลังจากทำการวิจัย.....	209
ภาพที่ 7	แผนผังรูปแบบจำลองแนวคิดการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังใน รายการเอส เรดิโอ FM 93.5 HD1.....	213
ภาพที่ 8	แสดงการเปรียบเทียบความต่างรูปแบบการรับฟังระหว่างผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม.....	217